

Vier jaar geleden hebben de Verenigde Naties een agenda aangenomen die een eind moet maken aan armoede, ongelijkheid en klimaatverandering.

Op deze agenda staan zeventien duurzame ontwikkelingsdoelen: (1) geen armoede, (2) geen honger, (3) goede gezondheid en welzijn, (4) kwaliteitsonderwijs, (5) gendergelijkheid, (6) schoon water en sanitair, (7) betaalbare en duurzame energie, (8) waardig werk en economische groei, (9) industrie, innovatie en infrastructuur, (10) ongelijkheid verminderen, (11) duurzame steden en gemeenschappen, (12) verantwoorde consumptie en productie, (13) klimaatactie, (14) leven in het water, (15) leven op het land, (16) vrede, justitie en sterke publieke diensten en (17) partnerschap om doelstellingen te bereiken.

Bij deze onderwerpen ontbreken begrippen als vitale bodem en duurzaam bodemgebruik. Maar bij vrijwel elk van de zeventien punten speelt de bodem een rol. Het is belangrijk het belang van een goede bodem bij het realiseren van de duurzame ontwikkelingsdoelen te verduidelijken.

Daarom sloegen Rijkswaterstaat en de organisatie van het jaarlijkse congres Bodem Breed de handen ineen om hierover duidelijkheid te verschaffen. Elke bijdrage aan het congres werd gerelateerd aan een of meer van de duurzame ontwikkelingsdoelen. Verder was bij elke lezing een *watcher* aanwezig om alles wat over de relatie tussen duurzame ontwikkelingsdoelen en bodem werd opgemerkt te noteren. Deze notities vormen de basis voor een binnenkort te publiceren artikel.

Zelf heb ik een bijdrage aan het congres geleverd rondom het onderwerp Stoffen en normen. De organisatie had dit onderdeel ingedeeld bij het duurzame ontwikkelingsdoel 'goede gezondheid en welzijn'. Zelf had ik gekozen voor 'leven op het land'. Bodem en de verschillende deelonderwerpen passen blijkbaar niet in één hokje en dat is maar goed ook.

Bodemkwaliteit is een onderwerp dat op vele beleidsterreinen een rol speelt. Het is goed om dat op gezette tijden te benadrukken, vooral omdat de sectorale aanpak van bodem verdwijnt nu de bodemwetgeving onderdeel wordt van de Omgevingswet.

Het behalen van duurzame ontwikkelingsdoelen is onmogelijk zonder daarbij een duurzame bodem te betrekken. Ik ben reuze benieuwd hoever het met beide onderwerpen staat in 2030, de beoogde einddatum waarop de duurzame ontwikkelingsdoelen moeten zijn behaald.